

JE LI TO SVE

DRAGO GLAMUZINA

SADRŽAJ

Predah	1
RAVNO DO DNA	2
Žabe	3
Ravno do dna	5
A ja se nadam da će je odvesti u krevet	6
Učinit ću nešto	7
Dok se bori za zrak	9
Tijelo	10
Dok tražim sitni šljunak	11
I letimo	12
DOK SJEDIMO PREPLANULI I NASMIJANI	13
Mesari	14
Fotografija mog oca iz 1972.	15
Fotografija za koju smo se borili	16
Ali njegovi su koraci meki	17
Djed crta unuku psa	18

GLASOVI	19
Napast	20
Vestern na Opatovini	22
Marijevi hijeroglifi	24
Glasovi	26
Željeli smo samo nešto popiti prije spavanja	28
Kao dvoje zadnjih na svijetu	30
Preblizu da bi bili mirni	31
MISLIM DA KARTAGU MORAM RAZORITI	32
Moja kći ili Carverov losos	33
Aristotelov bog	34
Prevoditeljica	36
Freudova soba	37
Moj stol	39
Knjiga	41
Nešto što nismo bili	42
Carverova žena	43
Tenzing i Hillary	45
Katonova Kartaga	47

SAMI U TOJ ŠUMI	48
Korporativni kapitalizam	49
Novi stan	50
Noćni život	51
Prozor nebodera	52
Čitavog života	53
Razgovor	54
Kao nekad	55
Nešto sveto	57
Ružne i lijepe	59
Je li to sve	60
KNJIGE	61
Rakova djeca	62
O autoru	63
Impresum	64

PREDAH

*tko bi, kad je sve to počinjalo,
mogao zamisliti takvu večer?
sjedimo, nas troje
i čekamo
promociju knjige u kojoj se
proganjamo, mlatimo i volimo.
smijemo se, i ne smetaju nam zbunjeni pogledi
onih koji pokušavaju proniknuti
iza pjesama.
zatim odlazimo na piće s prijateljima.
svi smo veseli i sretni,
spremni za rat
koji nas čeka
nakon predaha.*

RAVNO DO DNA

ŽABE

Još uvijek se vole. Premda je prošlo mnogo godina.

I mnogo svađa.

Ništa se nije promijenilo, kaže.

Osim što sad imamo automobil i ne moramo se
smrzavati po parkovima, odgovori.

Gledali su film u kojem su žabe padale s neba,
prava kiša žaba koja je probijala krovove automobila,
a on ju je držao za ruku.

U drugoj ruci je držao mobitel, spreman da izađe van
čim nazove njegova žena. I u tišini hodnika slaže
da još nije gotov s poslom.

Poslije, u autu, rekao je
da to nije u redu. Izaći s njom u kino,
a u ruci grčevito stiskati mobitel.

Lagati ženu.

Čekati da padnu žabe.

Ali ona ga nije slušala.

Kopala je po torbi i grozničavo tražila mobitel.

Kad ga je našla, promucala je: Mama uskoro
dolazi, ljubavi... znam da te nije strah.

A onda su otišli na jezero
i parkirali između dva stabla.

Kad se spustio na nju, pogledala je na sat, posegnula za
torbom i počela kopati po njoj, ali on se nije dao smesti.

Čak ni kad je izvadila leksaurin, i jedan progutala.

Ovaj me put ništa neće uništiti,

mislio je. I utiskivao se u nju.

Čak ni kad su se na prozoru pojavila dva voajera,
s isplaženim jezicima i otkopčanim hlačama.

Pomislio je da u rukama drže žabe,
ali nije prestajao utiskivati se

u nju. A onda je zazvonio
njegov mobitel. Baš sam krenuo kući,
rekao je. Ali nije prestajao
utiskivati se u nju.

RAVNO DO DNA

Koliko se to već puta dogodilo,
da se spremamo cijeli dan
za večer u kojoj ćemo biti zajedno,
a da se onda sve raspadne.
pola jedan je, vozimo se savskom
i vičemo jedno na drugo. zatim se uguramo u brazil.
takva je gužva da se svi dodiruju po rukama, grudima,
guzicama i preponama, ali to me, ovaj put, ne uzbuđuje.
vidim muškarca koji ti se prislanja s leđa. ne reagiram.
ne reagiraš. previše smo umorni za bilo što,
osim za svađu,
koja izbija na najneočekivanijim mjestima.
mlataramo rukama po zraku, ali za razliku od drugih,
mi ne plešemo.

Odlazim u drugi kut
naslanjam se na zid i gledam druge žene,
zatim tri muškarca koji pričaju s tobom.
mlatarate rukama po zraku dok plešete.

Dva sata poslije parkiram pred tvoju zgradu
ali ti ne želiš izići.
ne daš mi da idem kući,
ne želiš pričati,
ne želiš se ševiti.
sjedimo u autu i šutimo.

Na kraju otvaram prozor i derem se.
vikat ću sve dok se na balkonu ne pojavi tvoj otac
ili tvoj sin – kažem.

A JA SE NADAM DA ĆE JE ODVESTI U KREKET

sutra će se naći s tim doktorom
od kojeg očekuje pomoć.
i od kojeg ja očekujem pomoć.
pričat će mu o tome kako je htjela gađati
čašom ženu koja se kucnula sa mnom na nekom tulumu
a ja se nadam da će je nakon toga odvesti u krevet,
i da će se na kraju dogovoriti da se opet vide.
siguran sam da bi on htio
i nadam se da će ona pristati
i da će prestati ovo mrcvarenje,
ali noć se odmotava i ja sam nervozan.
hodam po kući
uključujem kompjutor
i pokušavam to opisati.

UČINIT ĆU NEŠTO

Večeras sam bio kod nje
i ona je cijelu večer bila nesretna.
Ona me nema.
Ja nikad nisam s njom.
Ona je sama.
Ona više ne može...

Pa pusti me da odem, promijenimo nešto, pokušavam.
Ali to joj se ne sviđa.

Scena se otegla i kući dolazim kasno, prekasno.
Naše je dijete bolesno
i po podu su razbacane njegove igračke,
jedna cipelica, jastuk...
Ona sjedi na kauču i bijesno me gleda.
Ona više ne može, mene nikad nema,
ona je dugo čekala
ali više ne može.
Što ćeš ti poduzeti?
Misliš li uopće nešto napraviti?
Do kad ćeš dopuštati da propadamo?

Učinit ću nešto, kažem.
Naći ću novu curu, ženu, ljubavnicu
zapravo, jedna mi već namiguje iza ugla,
i samo čeka da se iskobeljam iz vaših kandži.

Ona me gleda pogledom
iz kojeg vrcaju zaprepaštenje, nevjerica, bijes,
i sklonost, još uvijek sklonost.
Kuju nisu mogla uništiti sva sranja koja sam napravio.

Znam da se zezaš, kaže.
Ali ono što smo imali polako nestaje.

I ja sam tužna.

DOK SE BORI ZA ZRAK

Vozim je u bolnicu
u kojoj umire njen otac.
Šutimo, a onda ona tiho kaže:
Još uvijek petljaš s tom ženom,
čula sam te sinoć kako šapućeš na telefon.
Odgovaram da to nije istina,
ali ona više ne želi slušati moje laži.
Zatvaram prozor da vozači iz drugih automobila
ne čuju kako vičemo.

Poslije stojimo uz krevet njenog oca
i budrimo ga.
Držimo se za ruke
dok ga napušta život,
i slušamo kako bunca.
Ne razumijemo gotovo ništa
osim te riječi koja se kotrlja
iz njegove zamračene svijesti,
kroz njegov zagušen dušnik
dok se bori za zrak.
Ljubavi, ljubavi - ponavlja
grcajući, dok mu se cijelo tijelo trza.

TIJELO

Sjedili smo za doručkom
kad su nam javili da je umro
i zamolili nas da dođemo po tijelo.
Kad smo došli u mrtvačnicu
tijelo je ležalo na stolu,
raširenih nogu,
odjeveno u odijelo i ukočeno.
Bolničar ga je uzeo za ramena a ja za noge
i spustili smo ga u kovčeg.
Ona to nije mogla gledati pa je izišla van i plakala.
Dok smo ga nosili uza uske stepenice
sjetio sam se kako je prije nekoliko sati
to tijelo govorilo o ljubavi
i drhtalo od boli.

DOK TRAŽIM SITNI ŠLJUNAK

Ležimo na plaži i gađamo kamenčićima
svog sina koji ne želi izići iz vode
sve dok ga ne pogodimo.
Njegov smijeh razliježe se plažom
kad god izroni iz mora.
Dok tražim sitni šljunak ispod njenih stopala
primjećujem da plače
ali pretvaram se da je sve kako treba biti,
sve dok naš sin ne iziđe iz vode
i položi ruku na njen veliki trbuh.
Tad joj priđem i učinim isto.

I LETIMO

moj sin, moja žena i ja
ispod vrtuljka, ne ringišpila, nego onog modernog koji se diže
i spušta. happy family. puni nježnosti jedni prema drugima
nakon godine koja je bila teška.
uskoro sjedamo moj sin i ja,
neki momak zabavljuje sigurnosne šipke i
letimo
sve više
i više.
nisam vjerovao da ta stvar ide tako visoko,
kad je kotač dosegnuo najvišu točku, noge su nam bile okrenute
u nebo a glave prema zemlji.
držim ga oko struka i stišćem,
bojim se da će ispasti
i onda u tom strahu osjetim
bliskost kako struji između nas, iz mog čvrstog stiska.
držim njegov život sa svom svojom ljubavi,
željom da ga štitim,
a žena vrišti na zemlji
drži ga! drži ga!
on također vrišti
od sreće,
podvriskuje,
nije svjestan opasnosti
koje možda i nema,
čemu bi inače služile te šipke

DOK SJEDIMO PREPLANULI I NASMIJANI

MESARI

ona sjedi sa svojim sinom na kauču,
jutro je, tek su se probudili i oni se maze.
mama, ja tebe volim do zvijezda, kaže on.
ja tebe volim do sunca, kaže ona.
tad začuju tup udarac
i ona pomisli da to mesari
istovaraju kašete mesa
u mesnici u prizemlju.

nakon pola sata krene na posao
i ispred ulaza preskoči tijelo
pokriveno crnim najlonom.
zatim zamisli kako je to tijelo
proletjelo ispred prozora
dok je ljubila svog sina.
a onda uđe u autobus.

FOTOGRAFIJA MOG OCA IZ 1972.

Čudno je to s tim stvarima
kako se poklapaju,
čak i kad to ne želiš.
nekoliko dana nakon što sam pročitao Carverovu pjesmu
'Fotografija moga oca u 22. godini'
gledam u fotografiju svog oca kad je imao 33.
brat i ja virimo kroz prozor moskvića (kod Carvera je bio ford)
a otac stoji vani i drži me za ruku
kao što je poslije cijeli život stajao iza mene,
i držao me kad je trebalo.

30 godina poslije
brat je nazvao
i rekao da je tata umro.

Sad gledam tu fotografiju,
koju smo pronašli među tvojim papirima,
i čitam pjesmu koju sam napisao o tebi i svome sinu.
volio sam te, oče, pišem
i žao mi je što te nisam zagrlio zadnji put kad smo se vidjeli
i to ti rekao,
koliko god se činilo neprilično na godišnjem odmoru,
dok sjedimo preplanuli i nasmijani,
(ništa ne sluteći)
izgovarati takve stvari.

FOTOGRAFIJA ZA KOJU SMO SE BORILI

Koliko je već godina prošlo
otkad na ljetovanju viđam tu ženu?
Kad sam je prvi put vidio
moja žena i ja bili smo mladi par
koji je tek pronašao tu plažu.

U međuvremenu preživjeli smo nekoliko odurnih poslova,
preljuba i smrti, ali svakog ljeta na toj plaži sreo bih ženu
o kojoj ništa ne znam,
osim da je iz Češke, i da me gleda,
kad joj se muž okrene.

Kao i ja nju.
Nikada nismo razgovarali,
nikad ništa pokušali,
samo smo ležali jedno pokraj drugog,
ona s mužem i djecom,
ja sa ženom i sinom.

Gledam je i ovog ljeta.
I ona mene.
Gledam njena bedra koja su prošarana venama i celulitom,
njene grudi, još uvijek bez grudnjaka,
ali malo opuštenije nego prije.
Pogledam i njenu curicu
koja je sad odrasla, zavodljiva djevojka,
a onda sretnem njene oči
koje traže moje.

Fotografiram preko ramena svog sina,
koji prstima razvlači usta u osmijeh i plazi jezik,
a ona se namješta
za mene.

ALI NJEGOVI SU KORACI MEKI

Tri je ujutro
I ja sklapam laptop
Zadovoljan
Jer napisao sam nekoliko dobrih rečenica
Izlazim na balkon i praznim pepeljaru
Čini mi se da i u tome ima nekog višeg smisla
Šta radi tih nekoliko rečenica
Zatim gledam to mjesto ispod sebe
Potpuna tišina, mir
Samo jedan pas trči niz ulicu
Ali njegovi su koraci meki
I ništa se ne čuje

Vrgorac, 31. srpnja 2007.

DJED CRTA UNUKU PSA

moj sin je sjedio na balkonu
i igrao se s djedom,
upravo onako kako su to uvijek radili,
njih dvojica, prijatelji
djed bi nacrtao psa
a moj bi mu sin onda rekao da nacрта
kost koju pas traži
i šumu u kojoj se izgubio
i dječaka kako ga traži
i roditelje koji traže dječaka...

kad je na balkon došla moja žena
pitala ga je što radi tako dugo
sam na hladnoći,
a on je odgovorio:
pogledaj onaj oblak, mama
to mi je did nacrtati pasa!

GLASOVI

NAPAST

Sjedim u maloj kavani i čitam.
Pobjegao sam iz ureda kako bih mogao čitati u miru.
Ali ulazi neka žena, sklapa kišobran, zbunjeno se
osvrće na sve strane
i prilazi mom stolu.
Pita me
može li u WC.
Gledam je u čudu,
i sam pomalo zbunjen tim glupim pitanjem
i na kraju kimnem glavom – Možete.
I ona se spušta niz stube, a ja
nastavljam čitati.

Ali nje nema.
Nema je već 30 minuta,
40. I ja se počinjem pitati
što radi tamo dolje.

Ne sviđa mi se ta misao.
Glupa je i bizarna, dosadna
kao muha, i pokušavam je
istjerati iz glave.
Ali ne mogu.
Uporno se vraća.
Nema je već sat vremena,
i meni svašta pada na pamet –
možda je narkomanka, možda je mrtva,
možda bih se trebao spustiti dolje
i vidjeti što se dogodilo.
Ljutim se na sebe
što sam dopustio
da mi tako agresivno uđe u misli.
Ali ne mogu si pomoći.

Ustanem i krenem van,
odlučan da prekinem tu ludu priču.
Ali odjednom se predomislim.
Nećeš se riješiti te napasti dok to ne
učiniš – kažem sebi
dok silazim niz stube.

WESTERN NA OPATOVINI

Bilo je to prvo sunčano popodne
nakon što smo oboje preležali gripu.
Držali smo se za ruke i šetali Opatovinom
pored klupa na kojima smo se noću ševili.
Na ovoj jesmo, na ovoj nismo, jesmo li na ovoj,
mislim da smo i na onoj... zabavljali smo se,
sretni što smo opet zajedno.
Tad pokraj nas projuri dječak
a uskoro se pojavi i užurbani stariji gospodin.
Kad ugleda klinca, priđe mu i počne ga moliti
da pođe s njim. Mali je samo vrtio glavom,
a čovjeku je, kad je vidio da smo se i mi zaustavili
i da gledamo što se događa, postalo neugodno.
Pružio je ruku prema dječaku,
ali on je nije prihvatio.
Tad se umiješa ona.
Hoćeš da te mi odvedemo mami, rekla je,
no mali je opet zavrtio glavom.
Tipu je već postalo jasno
što nam se vrzma po glavama
pa je krenuo objašnjavati,
s priličnom količinom nervoze:
'Ja sam prijatelj njegovih roditelja,
on je prijatelj moje djece,
igrali su se zajedno, a onda je zbrisao.'
Nije nas uvjerio pa smo i dalje sumnjičavo zurili u njega,
na što je on izgovorio još desetak zbunjenih rečenica.

Stajali smo tako nas četvero, na suncu, sami,
kao u nekom vesternu:
mali naslonjen na zid, stari tri metra ispred njega,
s ispruženom rukom, i nas dvoje sa strane.

Da ja trčim za sinom svog prijatelja,
koji mi je povjeren na čuvanje,
i da netko pomisli da ga želim ševiti,
i meni bi bilo neugodno,
pomislio sam,
ali osjećaj da nešto nije u redu nije me napuštao.
Tad i ja kažem dječaku da ćemo ga otpratiti do kuće
- 'ako te je striček nešto naljutio' -
no on je ponovo zavrtio glavom.
Nakon toga smo otišli, osvrćući se, s nelagodom,
koja se pojavi i danas
kad se sjetim tog popodneva.

MARIJEVI HIJEROGLIFI

Jučer sam vidio Marija,
nakon deset godina.
Došao je u redakciju
i pozvao me na piće.
Kad je vidio da piljim
u brazgotine ispod njegova oka,
rekao je da ga je ugrizao pas u Holandiji.
Bio je u HV-u na Kupresu
i pobjegao van
jer je vidio što nije smio.
U Nizozemskoj je pisao kolumnu
u nekom okultnom magazinu
i sad hoće da mu pomognem
da tiska knjigu.
- Znam da mi nećeš vjerovati,
ali ja sam ti to pisao na njemačkom,
egipatskom, hijeroglifima, iako nijedan
od tih jezika ne znam.
Ali ljudi koji znaju,
kažu mi da je to čisti njemački.
Ja ne znam što je u mene ušlo,
ja sam, prijatelju,
sedam dana sjedio za stolom i pisao.
To je samo teklo iz mene,
nisam se smio dignuti
da mi ne bi što pobjeglo
pa sam pišao ispod stola.
Ljudi koji su to čitali
kažu da je jače od Bibilije!
Kimao sam glavom
i razmišljao kako da se izvučem.

Kad sam navečer došao kući,
prepričao sam ženi što se dogodilo.
Ona je rekla da je uvijek znala
da će taj narkoman poludjeti,
a ja sam ga branio.
Jer je igrao košarku
kako u Vrgorcu nitko nije.
Već sam ga vidio u transu
i znam što sve može, rekao sam
oprezno, a ona me ošinula pogledom.
Sjećam se kad se jednom napušen
klatio po igralištu,
a zatim s dva klinaca
zaigrao protiv najboljih.
Igrao je kao da je nešto ušlo u njega.
Protivnici su se smjenjivali,
a on je ostajao na terenu.
Cijeli dan.
Nepobjediv.
Pogledala me još jedanput,
a zatim je zatražila da joj kažem
gdje sam bio
i zašto joj se nisam javio
na telefon.

GLASOVI

Učinio sam to.
Ustao sam,
nalio si piće,
uključio radio,
pronašao treći program
na kojem je ugodan glas
čitao esej o hrvatskom ratnom pismu,
zapalio cigaretu,
razgrnuo zastore,
sjeo na visoku stolicu
koja je stajala uz prozor,
nekoliko minuta slušao onaj
ugodan glas, zatim
privukao telefon
i okrenuo broj prijatelja
kojeg su prije dva tjedna
pustili iz psihijatrijske bolnice.

Rekao mi je da pije tablete i čeka
da mu se ponovo uključi mozak.
Zatim je pričao o glasovima koji ga progone.
Pitao sam ga je li i moj među njima,
a on je odgovorio da jest,
ali da s njim nema problema.
Malo smo šutjeli a zatim sam ja rekao
da mi je drago što sam ga čuo,
da imam posla,
i da moram poklopiti.

Poklopio sam,
otpio gutljaj konjaka,
otišao do kuhinje
i rekao ženi:

Eto, učinio sam to.

ŽELJELI SMO SAMO NEŠTO POPITI PRIJE SPAVANJA

kad smo ušli u taj bar u darmstadt,
željeli smo samo nešto popiti prije spavanja
ali bili su tamo ta bjelkinja i crnac
u kasnim tridesetim ili ranim četrdesetim.
on je izgledao kao debeljuškasti bob marley,
s rasta frizurom i pletenom kapom,
a ona je bila mršava.
bili su leđima okrenuti jedno drugom,
cijelu večer pognuti prema naprijed,
i trljali su se guzicama u ritmu.
ponekad bi se ispravili i nakratko priljubili leđima,
ponekad bi ona umorno savila glavu na njegovo rame
i prsti bi im se isprepleli.

pio sam svoje piće i gledao
u ta napušena tijela
koja su bila guzicama prikačena jedno za drugo.
izgledali su mi kao stari rockeri
kojima je dosta svega na svijetu
ali još se vole.
čekao sam da se on okrene i zagrli je s leđa
mislio da se to u jednom trenutku mora dogoditi,
da je to jednako izvjesno kao smrt,
ali crnac je očito mislio drugačije.

onda je otišao na zahod
a ona je došla do mene,
objesila mi se o vrat
i pripila svoje bokove uz moje
ne prestajući se ljuljati.

rekao sam joj da ne želim plesati,
i da će se on uskoro vratiti,

ali ona nije marila.
uzeo sam je za zglobove
i uklonio te ruke s vrata
ali ona se i dalje njihala ispred mene,
sve dok nije došao njen crnac
i potapšao me po ramenu,
kao da hoće reći
hvala ti što si je čuvao.

KAO DVOJE ZADNJIH NA SVIJETU

Kako smo se držali za ruke
ta žena i ja
u tom noćnom klubu,
to vrijedi ispričati.
to kako smo cijelu noć stajali
naslonjeni na ogromnu bačvu Heinekena,
i dodirivali se prstima
kad smo posezali za pićem.
učinili smo to bar dvadeset puta
prije nego što joj je jedan tip prišao s leđa
i počeo govoriti nešto u uho.
nešto lascivno, vidio sam to po njegovu osmijehu,
i po tome što je njezin momak nasrnuo na njega.

Ali, naše su ruke već bile ispružene niz tijela
i dlanovi su nam se dodirivali
dok su se oni naguravali.

Naravno da sam se bojao da će to primijetiti
žena s kojom sam došao,
ali nisam puštao taj dlan.
držali smo se u toj gužvi
kao dvoje zadnjih na svijetu,
tresli se, ljubili,
ja sa ženom s kojom sam došao,
ona sa svojim dečkom,
ali te ruke, skrivene ispod stola,
nisu se odvajale.

PREBLIZU DA BI BILI MIRNI

upoznali smo se prije 30 minuta
a sad ležimo u krevetu
u aerodromskom hotelu, i šutimo,
preblizu da bi bili mirni.
već je jedan, ali oboje smo budni,
slušam je kako diše.

tad zazubi njen mobitel.
to je njen tip – kaže mu da je otkazan let
i da je dobila posljednju sobu u hotelu
ali on ne može prihvatiti
da je neće vidjeti ujutro.
ona ga pokušava umiriti.
slušam je kako mu šapuće
stvari koje se govore samo udvoje
nježno i izazovno.

zatim ponovo nazivam svoju ženu
i objašnjavam
da mi se nije dalo po oluji do grada
i da su mi našli neku sobu bez prozora.
spavam u bivšem špajzu, kažem i smijem se.
ne kažem joj, naravno,
da kraj mene u krevetu
leži nepoznata žena.

zatim opet slušamo
kako dišemo.

MISLIM DA KARTAGU MORAM RAZORITI

MOJA KĆI ILI CARVEROV LOSOS

Ležim u vrućoj vodi
i uređujem Carverove sabrane pjesme,
sjećam se časopisa u kojem sam ga prvi put čitao,
trenutka prepoznavanja, i evo
sad se taj krug nekako zatvara.
Voda je vruća i para je u zraku;
i moje je tijelo klonulo u san.
Na obali rijeke u Yakimi pecam,
a kad se pojavi drugi ribič,
pitam ga da li je i RC tu pecao
ali on ne zna tko je to.
Odmahujem rukom i skačem za lososom
uvjeren da ga mogu uhvatiti rukama,
no kamen je klizav i ja sam ispod vode.
Kad izronim, vidim svoju ženu
kako premata našu kćer
na njenom stoliću za prematanje.
Sve si zapužio, kaže
a ja je gledam, iz kade, začuđeno,
i tu nožicu što se koprca u zraku
Kao losos dok se penje uz slapove.

ARISTOTELOV BOG

čim sam ušao u autobus
vidio sam je.
imala je lice
kao aristotelov bog
nepokretni pokretač,
i ja, naravno, nisam mogao prestati gledati.
a onda je, u travnom,
okrenula glavu prema curi koja je stajala do nje
i počela otvarati usta.

lice se iskrivilo kao u cirkuskom ogledalu,
usne su se otvarale i zatvarale kao vrata u tramvaju
ruke i prsti lomili se po zraku
a iz grla je dopiralo samo mumljanje.

kao riba na suhom, pomislim
ali onda me zgrabi nježnost,
želja da je zagrlim i čuvam.
tako lijepu i mutavu.

jedan postariji gospodin nije imao tih dilema.
mirno se naslanjao na njenu guzicu
i zurio kroz prozor.
jedna starija gospođa povukla me za rukav
i prosiktala – vidite što joj radi!
očito je očekivala da ću nešto učiniti.
ali ja sam šutio i gledao.
i ona je ponovo šutjela.
mirno, kao da ne osjeća kako se priljepio
taj na njenim leđima.

srećom, vrata su se otvorila i ja sam
izišao van.

bilo je dovoljno dva, tri puta otresti glavom
i sve je nestalo.

PREVODITELJICA

Ta žena. Ne poznajem je, ali
učinila je nešto za mene.
Svidjele su joj se moje pjesme
i ona ih je prevela,
i onda umrla.
Držim tu knjigu,
dodajem je prijatelju
i kažem
ispričam
da je prevoditeljica umrla.
Bila je mlada, ali imala je tumor na mozgu.
Ne, nikad je nisam vidio.
Još dok sam to izgovarao
osjetio sam kako sam iskoristio tu ženu,
da bih preskočio šutnju, bio zanimljiviji.
Da mi je njena smrt poslužila.

Problem je što sam poslije tu istu priču ponovio
i nekim drugim ljudima.
Prije nekoliko godina sličan sam postupak
opravdao jednom pjesmom,
koja se svidjela mojoj prevoditeljici,
ali siguran sam da joj nije bilo ni na kraj pameti
da ću se na takav način poslužiti i njome.

FREUDOVA SOBA

Ljudi danas ne znaju za njega ali
Viktor Tausk je bio pisac iz Zagreba,
jedan od onih snažnih i divljih
s početka 20. stoljeća.
Napisao je priču *Husein Brko*
u kojoj otac naredi sinu da se ubije
i ovaj odmah otrči do rijeke
i baci se u hladnu vodu.
Nakon toga je otišao u Beč
i postao jedan od pionira psihoanalize.
Napisao je prvi psihoanalitički rad o shizofreniji,
ali to nas ovdje ne zanima.

Tauska su voljele žene,
pa je u Beču bio i ljubavnik.
Lou Andreas Salome je bila njegova
nakon Nietzschea, a prije Rilkea,
ali oboje su, pritom, kao i ostali iz tog kruga,
najviše žudjeli za starim Freudom.

Viktor je želio analizu kod učitelja,
dolaziti u njegovu mračnu sobu
satima ležati na njegovu kauču.
No Sigmund Freud ga je odbio
i poslao početnici Helen Deutch.

Tausk se tada ubio.
Izveo je to temeljito.
Najprije se kastrirao,
zatim svezao omču
i pucao u sljepoočnicu.

Na stolu je ostavio oproštajno pismo Freudu

u kojem mu je zahvalio na svemu što mu je dao.
Ali Freud je već sutradan vratio pismo Tauskovu sinu,
koji ga je do smrti čuvao kao dokaz
da mu je otac bio Freudov prijatelj.
Zatim je osnivač psihoanalize sjeo da napiše pismo Lou.
Nije mi uopće žao što je Tausk nestao,
napisao je.

Ponovo čitam ta pisma.
Kako lagano ulazimo u njihove živote.
Možemo ih i promijeniti ako baš želimo.
Preporučavam to svojoj ženi
ali ona stoji uz prozor
i gleda što joj sin radi u dvorištu.

Prije sto godina bila je to borba na život i
smrt, a danas je samo zanimljiva priča, kaže
kad se okrene.

MOJ STOL

Stol je zatrpan knjigama, cd-ovima, papirima, kablovima,
od monitora, od slušalica, od zvučnika, od laptopa...

Tuđim rukopisima, mojim rukopisima, ugovorima,
izvještajima, praznim fasciklama...

Tu su i dvije kutije cigareta,
jedna gotovo puna i jedna prazna,
pepeljara, nekoliko kemijskih olovki,
koje uglavnom ne pišu, crveni flomaster,
istekla kartica american expresa,
tastatura, šalica s kavom,
šalica s jučerašnjom kavom,
prazna čaša, bankovni izvodi, dva upaljača na stolu i
jedan ispod stola, externi hard disk,
kutija s disketama koja nije otvorena
barem tri godine. Još kablova,
za spajanje fotoaparata i PC-ja, za spajanje
mobitela i PC-ja, za spajanje externog harddiska i PC-ja...

Na stolu je i web cam,
koji vjerojatno više ne radi,
i kabel web-cama. Printer
i kabel od printera.

Iznad su police na kojima su knjige
u dva, tri reda,
naslagane jedne na druge,
na sve moguće načine.

Tu je i daljinski za tv, i za dvd,
daljinski za klimu...
ali nikako ne mogu pronaći
daljinski za liniju.

Iz zvučnika cvili Leonard Cohen.
Iz prizemlja se čuje dreka djece
i vikanje žene

koja ih pokušava umiriti.
Zvrnda mobitel.
Popio sam kavu
od koje sam još nervozniji.
Brujim iznutra i
podrhtavam izvana.
Od cigareta mi se povraća.
Pokušavam čitati druge pisce
kad već ne mogu vlastiti tekstove.
Tražim nešto što će me umiriti
ali sve što uzmem
samo povećava
hrpu knjiga na stolu.

KNJIGA

njoj se svidjela moja knjiga
ne ja.

kad ju je pročitala, rekla je:
tek sam te sad upoznala,
premda me poznavala godinama.

nakon toga smo otišli k njoj.
dok sam ulazio u nju
knjiga je ležala na noćnom ormariću.

sljedećih mjeseci
molila me da ne pišem o njoj,
spominjala svog muža,
i ja sam joj obećao da neću.

NEŠTO ŠTO NISMO BILI

Ponekad

dok sjedimo zavaljeni u naslonjač,
s nogama na stolu i cigaretom u ustima,
i spuštamo se dolje,
u sebe

naidemo na nešto što je bilo nepoznato
ili možda skriveno.

Nešto što možda i nije postojalo.

Ali neka neočekivana riječ,
ili neki događaj, ni po čemu poseban,
ali koji je pripremilo tisuću drugih događaja,
proizveli su tu stvar, to čudo,
ili čudovište.

I onda godinama gledamo kako raste

kako klizi

kako se mijenjamo

kako postajemo nešto što nismo bili.

CARVEROVA ŽENA

Šutljeli smo i
gledali brisače kako otiru kišu
kad je zazvonio njezin mobitel.
Bila je to Maryann,
koja sad živi u državi Washington
i upravo se sprema krenuti u Teksas,
na predstavu u kojoj se ona i Carver
ubijaju alkoholom i ljubavlju.
Ali prije nego krene
htjela je čuti je li sve u redu
s intervjuom.
Vozio sam i slušao kako
razgovara s tom ženom.
Ženom čijim smo se ljubavljali i nesrećom
hranili dok smo se zaljublivali.
I poslije, dok smo uništavali jedno drugo.
Slušao sam kako govori
Maryann, Maryann
i osjetio uzbuđenje u njenom glasu,
kao i u onom koji je dopirao iz mobitela.
Vozio sam i slušao
a one su pričale...
A onda smo otišli na piće
da mi ispriča što se doista dogodilo
između Maryann i prodavača polovnih automobila
iz priče Je li to stvarna kilometraža.
Kad sam došao kući,
svi su već bili u krevetu.
U kadi je bila plastična kada
moje kćerke
a u njoj voda
u kojoj se prije nekoliko sati

kupala.

TENZIG I HILLARY

Sir Edmund Hillary i Tenzing Norgay popeli su se
na Mount Everest 29. svibnja 1953.
Britanci su poslije tvrdili da je na vrh prvi stupio Hillary
a Nepalci, naravno, da je to bio Tenzing.
Njih dvojica nisu htjeli otkriti tko je bio prvi.
Prošlo je više od pedeset godina, Tenzing je umro
a nije otkrio tko se prvi uspeo na Everest.
Hillary je još živ ali čini se da nema namjeru
reći bilo što drugo od onog što su uvijek govorili.
Ili će to ipak učiniti, jednog dana.
Nema mu se tko suprotstaviti – kažem sam sebi
dok ispijam limenku piva zavaljen u naslonjač.
Na koljenima mi je knjiga, u DVD-u film.
Ponovno vraćam scene na kojima se dobro vidi taj vrh
i njegovi prvi osvajači. Cijeli su život sanjali
kako će se popeti na Everest. Zamišljam tog koji je bio prvi,
jer jedan je bio, sigurno, i koji je uspio cijelo ovo vrijeme šutjeti o tome.
Nevjerojatan tip, kažem, kao da me netko može čuti u pola pet ujutro.
Svaka čast, stari, dodam, kao da me i on može čuti,
a onda ustanem i stanem do prozora.
Ljudi već stoje na stanicima i čekaju prvi autobus.
Maloprije su bili u krevetu a sad cupkaju na hladnoći.
Pitam se znaju li kakvu su tajnu
Tenzing i Hillary skrivali cijeli život,
i bi li im to išta značilo.
A onda odem u kuhinju i zagrijem mlijeko za svog sina.
Već u sedam mora biti na treningu.
I on se penje na svoj vrh.
Nadam se da razočaranja neće biti velika,
premda znam da će ih biti. Uvijek ih ima.
I da će se ponekad sjetiti Tenzinga i Hillaryja.
Ispričat ću mu tu priču jednom, pomislim

ulazeći u sobu da ga probudim.

KATONOVA KARTAGA

Mislim da Kartagu moramo razoriti.

Obilazim tu Katonovu rečenicu sa svih strana,
već mjesecima.

Ili knjiga mog prijatelja
koja se pojavila na dan njegova pogreba.

Leži na mom stolu, bačena,
još otkad sam je donio kući.

On je meni prije dvadesetak godina
objavio prve pjesme,
a ja njemu posljednju knjigu,
ali kako to napisati.

Gledam je i razmišljam šta da radim s njom,
što s Katonom, Scipionom...

Kružim oko tih rečenica, oko Kartage
premda znam
da je moram razoriti.

SAMI U TOJ ŠUMI

KORPORATIVNI KAPITALIZAM

Dugo me nije bilo,
korporativni kapitalizam jede svoju djecu,
kao i revolucije, uostalom.
Napokon nešto destruktivnije od nas, ljubavi.
Dva je ujutro, ali ona je još uvijek na poslu,
a ja analiziram financijska izvješća.
Nema tu puno prostora za udvorne stihove,
ali Šodan mi je poslao nove pjesme,
iz Nizozemske,
o Spinozi, Nabokovu i Normanu Maileru,
i ja sam ih proslijedio,
i njoj
i Semezdinu u Ameriku,
a on mi je uzvratio svojim.
I evo me sad nad tastaturom,
pratim tu munju
koja je proparala debelu mješinu nebesku
i preskočila kontinente
blago pomilovavši naša bića.

NOVI STAN

Još malo i odlazimo.
Dobili smo taj kredit
i treba još samo prodati ovaj stan
koji nam je bio lijep i topao
svih ovih godina.
O.k.
varao sam je u našem krevetu
ali to nam nije smetalo da izgradimo
od njega utvrdu
s crvenim trosjedom,
na kojem smo klizili jedno prema drugom.
I policama za knjige
koje nam je izradio moj otac.
I koje moj sin po svaku cijenu želi spasiti
– jer to je did napravio –
a mi kompromisno zaključujemo
da nam mogu poslužiti u novom podrumu.
Tu je i naš stakleni zid
koji smo sami podigli
osvajajući ovaj prostor.
Kroz njega će sad netko drugi
gledati ženu kako se budi
kako otire oči,
pripremajući se za još jedan dan.

Bilo je i teških trenutaka, čak i smrti,
ali ništa nam se ružno nije ovdje dogodilo...
Ništa osim ljubavi.
Nadam se da će je osjetiti oni koju dođu
I da će im pomoći.

NOĆNI ŽIVOT

Ne bih rekao da je to strah,
ali nekakva nelagoda jest.
ne znam kako drukčije objasniti
to bdijenje,
to neprestano odlaganje prestanka, isključivanja,
zaklapanja očiju...
uvijek mi se to nestajanje iz svijeta
činilo nečim lošim,
što treba izbjeći, izbjegavati koliko god se može,
premda već desetljećima tako uništavam
svoj dnevni život,
posao, obitelj,
tijelo...

Prošlu sam noć tako bdio s Vitomilom
Zupanom i Arsenom Dedićem, i uz neku
pornografiju na internetu, a noćas me zanima
povijest pracrkve u Jeruzalemu. čitam
Brandona, sve tri knjige odjednom,
i pad Jeruzalema i suđenje Isusu,
i svaki čas nešto provjeravam u Bibliji,
kopam po enciklopedijama, konzultiram
sv. Pavla... sve se puši
za mojim stolom.
I dobro je,
lijepo je.

PROZOR NEBODERA

Sjedim pred prozorom i pušim,
a kiša lupa po krovu. I prozoru.
Gledam četiri konjanika kako jašu
obalom Save. Po kiši.
Što ih je na to natjeralo, pitam se,
i zamišljam da su isto tako jahali, na istom mjestu
i prije 300, 400 godina.
Samo ih nitko nije gledao s prozora nebodera.

Popodne sam na Sljemenu.
Sam u šumi penjem se uz brdo,
razgrćući nogama mokro lišće,
i zamišljam tog tipa koji je prije 4, 5 stoljeća
isto tako grabio kroz šumu.
Sam. Po kiši, koja pljušti po kabanici.
Nigdje nikoga, ni grada u dolini. Ni izletnika.
Žuri da se prije mraka dokopa skloništa.
Vidim isto što je i on vidio.
Stabla, šumu, strmi puteljak.
Sklanjam se od kiše kao i on.
Hladno je i pušemo u ruke.
Zatim mislimo na tu ženu,
koja nas grije, iznutra.
Hodamo s njom dok se u šumi
polako mrači.
Sami smo na svijetu,
sami u toj šumi.
I strah nas je,
premda nas ta žena, iznutra
hrabri

ČITAVOG ŽIVOTA

Upravo sam se rastao od nje.
Otpratio sam je do taksija
i sad sjedim u kafiću,
pišem joj sms
i gledam njih dvoje,
za stolom preko puta.

Jako su stari
i očito bolesni.
Sjede u svom caffeu, na galeriji
i kroz staklenu stijenu upijaju sunce.
Drže se za ruke.
Prošlo je sve što im je dano
ali oni sjede tamo i on
povremeno lagano potapše
njezin dlan.
Znaju da je gotovo
ali nešto,
koliko god to izgledalo nevjerovatno
još drhti u njihovim srcima.

Oni umiru,
ali u mojoj ruci je mobitel
i ja njihovu ljubav
pokušavam upisati u svoj sms.
Pokušavam joj reći da ju je volio
čitavog života
prije nego uđe u avion.

RAZGOVOR

Ti si crna tinta
koja je kapnula u moju šalicu
i sad se nezadrživo širi cijelom površinom.
Uništavaš sve što je bilo čisto
i dobro u mom životu.
I osjećam se tako potučenom, kaže.
I još – Navukla sam debeli
oklop, neću više dopustiti
da me povrijediš.
Zatim – Sad sam kao neka
anestezirana životinja
mrtva i tupa
ali bar mirna.
Itd.
Sve u istom tonu.

Ali nismo spuštali slušalicu.
Optužbe su pljuštale, satima
jedna za drugom,
ali nismo odustajali.
Kao da smo čekali
da se tijekom razgovora dogodi
nešto što će promijeniti sve
što smo izrekli.

KAO NEKAD

Nekad sam joj često čitao.
Razne stvari.
Čitao sam joj preko telefona
ono što sam upravo napisao,
čitao joj u krevetu
Carvera, Bukowskog i Ferića.
Pazio da pritom ne spava
i čekao da se nasmiješi
na pravim mjestima.
Ponekad sam joj čitao i
novinske tekstove,
recimo onaj o muškarcu
koji je umro nakon osmosatne erekcije.
Činilo mi se, nekad
da joj moram pročitati
sve što bih našao imalo zanimljivim,
da u nju mora ući
sve što je ušlo u mene.

...

Sinoć je, u jedan ujutro
nazvala neku ženu,
za koju je mislila da nešto muti sa mnom,
i šutjela u telefon.
A ta je žena s druge strane
ponavljala – Tko je to?
Na kraju je pozvala muža
koji je također pitao –
Tko je to?
Ali ona je šutjela
sve dok nisu spustili slušalicu.
Malo smo se svađali oko toga,

ali oboje smo umorni
i nemamo više energije
ni za svađu.
Šutimo u telefon,
jako dugo,
a onda me ona zamoli
da joj
nešto pročitam.
Kao nekad.

NEŠTO SVETO

Sjetio sam se toga danas
Onako ni iz čega
Samo mi je prošlo kroz glavu
Dok smo razgovarali o poslu, u nekoj birtiji
Pomislio sam kako smo bili ludi
I pokušao prizvati tu noć
Kad smo ležali u autu i vodili ljubav
I kad je ona zatražila da joj pričam o drugim ženama
Koje sam jebao
I kad sam, nakon kratkog opiranja
Počeo pričati o jednoj od njih
Uskoro sam osjetio da se nešto u njoj pomiče
I da življe odgovara na moje pokrete
Pa sam joj ispričao još nešto
A ona me poticala
I tražila još
Sve dok u jednom trenutku nije raspalila
Svom snagom
Šakom u moju arkadu.
Bilo je i krvi i naravno da sam uzvratio
Uskoro su pljuštali udarci na sve strane
Mlatili smo jedno po drugome gdje smo stigli
A onda smo nakon brze razmjene udaraca
Ustali i sjeli jedno pokraj drugoga.
Nakon nekoliko minuta tišine pitala je
Zašto sam to učinio
A ja sam odgovorio da sam sve izmislio
Kako bi njoj bilo bolje
Naravno da mi nije povjerovala
Ali to ju je ipak umirilo
Dovoljno da već u sljedećem trenutku
Legnemo jedno pokraj drugoga

I nastavimo voditi ljubav

Tada sam već bio umoran od takvih scena

I mislio sam da je vrijeme da završimo s tom pričom

Ali danas, u baru

Dok smo razgovarali o poslu

Sjetio sam se te noći

I pomislio da smo tim udarcima istjerivali nešto

Iz sebe, oslobađali naša tijela i duše

Da je te noći u autu

Mirisalo nešto sveto u zraku

RUŽNE I LIJEPE

Stalno pišeš o tim ružnim stvarima,
napiši jednom nešto lijepo.
Mora da su nam se događale i lijepe,
rekla si dok si ustajala i
spremala se da odeš.

I evo, potrudio sam se
i prisjetio
kako smo spavali te noći u Omišu,
kako sam te cijelu noć, dok smo spavali
držao u rukama,
kako smo se znojili, toliko
da su plahte ispod nas bile potpuno mokre,
ali nisam te puštao.
Držao sam te kao da mi o tome ovisi život
i pokušavao se prilijepiti uz tebe
svakim komadićem svog tijela.
A kad bi se htio okrenuti na drugi bok,
budio bih te da se i ti okreneš za mnom.
Ali što sad s tim -
ti si s nekim drugim muškarcem,
ja s drugom ženom -
i najbolje što mogu
je da izbacim na ulicu
tu staru kramu.

JE LI TO SVE

Nakon katastrofe
treba najprije vidjeti što je ostalo čitavo.
Ako nije ništa,
a ima i takvih katastrofa,
onda što se može zalijepiti,
popraviti, prefarbati...
Treba prikupiti čak i one male sitne stvari
koje su preživjele zametnute u nekom uglu
i onda ih poslagati na stol.
Tko zna otkud se pojavio trenutak u nekom kafiću
– dok nas još nitko nije smio vidjeti –
kad si iznenada prišla mi straga i kad sam
osjetio kako tvoje srce udara u moja leđa,
ali pojavio se,
i ja sam ponovo osjetio
kako tvoje srce lupa.

I evo, sad su sve te male ali
fine stvari na stolu,
i ja sam za stolom

KNJIGE

RAKOVA DJECA

*ona sad negdje piše svoju knjigu,
u kojoj će otkriti kako je to stvarno bilo.
kao i ti. ti si mi već poslala
svoje pjesme
iz kojih će svi vidjeti koliko te je boljelo
svih ovih godina.
i koliko smo se voljeli, također.
naši će se životi ponovo ispreplesti
u našim knjigama,
još jednom
pomiješat će se naša tijela
i naše duše,
a onda ćemo se razići
na tri strane svijeta
kao rakova djeca.*

Drago Glamuzina

Rođen 1967. godine u Vrgorcu. Diplomirao komparativnu književnost i filozofiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Radio kao lektor, redaktor i novinar u dnevnom listu Vjesnik (1995-1997) te redaktor i zamjenik glavnog urednika u news magazinu Nacional (1997-2003). Od 2003. do 2011. glavni je urednik u izdavačkoj kući Profil, a od 2011. glavni urednik u izdavačkoj kući VBZ. Kao urednik dosad je potpisao više od 200 naslova. Bio je pokretač i programski direktor Zagrebačkog sajma knjiga, a sad je programski direktor Književnog festivala Vrisak. Živi u Zagrebu.

Objavio: *Mesari* (pjesme, 2001), *Tri* (roman, 2008), *Je li to sve* (pjesme, 2009), *Sami u toj šumi* (pjesame, s fotografijama Stanka Abadžića, 2011), *Everest* (pjesme, 2016) te *Drugi zakon termodinamike* (roman, 2021).

Za *Mesare* je dobio nagradu Vladimir Nazor za knjigu godine i Kvirinovu nagradu za najbolju knjigu pjesama autora do 35 godina. Zbirka pjesama *Mesari* prevedena je na njemački (Wieser Verlag, 2008), makedonski (Makedonska reč, 2004) i slovenski jezik (Litera, 2001), a u Srbiji je objavljena 2009. godine. Zbirke *Je li to sve* i *Everest* objavljene su na makedonskom jeziku (Makedonska reč, 2010. i 2016.) i slovenskom (Apokalipsa, 2018). Za roman *Tri* dobio je nagradu tportala za najbolji roman godine. Osim u Hrvatskoj *Tri* je dosad objavljen u Srbiji (Rende, 2009), Makedoniji (Makedonska reč, 2009), Sloveniji (Beletrina, 2013) i Bugarskoj (Hermes, 2019).

Biblioteka Online

knjiga 213

Drago Glamuzina

JE LI TO SVE

© 2022 Drago Glamuzina

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2022

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Urednik

Krešimir Pintarić

Fotografija

TobiasRehbein / Pixabay.com

Objavljeno

5. lipnja 2022.

ISBN 978-953-345-993-6 (HTML)

ISBN 978-953-345-994-3 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-995-0 (PDF)

ISBN 978-953-345-996-7 (MOBI)

Prvo izdanje

V.B.Z., Zagreb, 2009.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba i Ministarstva kulture
Republike Hrvatske.**